

สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี

The States and Problems of Strategic Guidance Operation in Secondary Schools
Under the Office of Secondary Educational Service in Udon Thani

บัณฑิต หาญธงชัย¹

Bandit Hanthongchai¹

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : dr.bandit98@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอน และจำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 148 คน ครูแนะแนว 118 คน และครูผู้สอน 291 คน รวมทั้งสิ้น 557 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอน เห็นว่าสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว อยู่ในระดับมา 2) ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอน ทั้ง 3 ขนาดโรงเรียน เห็นว่าสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวอยู่ในระดับมา

คำสำคัญ : 1. สภาพและปัญหา 2. ยุทธศาสตร์การแนะแนว 3. โรงเรียนมัธยมศึกษา

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 28 สิงหาคม 2562; แก้ไขบทความ: 10 ตุลาคม 2562; ตอรับ
การตีพิมพ์: 22 ตุลาคม 2562

Received: August 28, 2019; Revised: October 10, 2019; Accepted: October
22, 2019

ABSTRACT

The objectives of the research article were to study and compare the states and problems of strategic guidance operation in Secondary Schools Under The Office of Secondary Educational Service in UdonThani based on the opinions of school administrations, guidance teachers and teachers as classified by school sizes. By Stratified Random Sampling, the research samples consisted of 148 school administrations, 118 guidance teachers and 291 teachers totally 557 people. The research instrument was a 5 rating scale. The Statistics Package for the Social Sciences was employed for data analysis for percentage, mean and standard deviation. The one-way analysis of variance (One-way ANOVA) and the Scheffe's Method were also employed.

The research findings revealed as follows : 1. The opinions of states of strategic guidance operation as reined by school administrators, guidance teachers and teachers were found at a high level. 2. Administrators, guidance teachers and teachers of three sizes of schools ranked the operation of strategic guidance states in secondary schools, overall at a high level.

Keywords : 1. States and Problems 2. Guidance Strategy 3. Secondary Schools

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ และธรรมชาติของผู้เรียนให้ผู้เรียนรู้จักตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม(สร้างคน) เสริมทักษะทางการเรียน และทักษะสังคม(สร้างชีวิต) และวางแผนเข้าสู่อาชีพ(สร้างอาชีพ) ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมแนะแนวโดยเฉพาะครูแนะแนวต้องทำหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุม 5 บริการหลัก ได้แก่ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นบริการที่จะช่วยให้ครูได้รู้จักและ เข้าใจนักเรียนเป็นอย่างดีบริการสนเทศจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง นอกเหนือจากวิชาที่ เรียนในห้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อมการปฏิบัติตัวในสังคมความรู้เกี่ยวกับโอกาส ทางการศึกษาและอาชีพเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักเรียนบริการให้คำปรึกษาเป็นบริการที่จะ ช่วยให้นักเรียนผู้ประสบปัญหาได้รับการช่วยเหลือจนสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองบริการจัด วางตัวบุคคลเป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพในการปรับตัวของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันหากนักเรียนได้รับการจัดวางตัวบุคคลอย่างเหมาะสมแล้วจะส่งผลให้นักเรียนเป็น

บุคคลที่มีคุณภาพก่อให้เกิดสังคมมีความเจริญก้าวหน้าบริการติดตามผลเป็นบริการที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความสำเร็จความล้มเหลวเจตคติความต้องการและปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนทั้งนักเรียนปัจจุบันและนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วเพื่อจะนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลมาปรับปรุงงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานแนะแนวเป็นงานที่มีความสำคัญในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เขาได้เข้าใจและรู้จักตนเองป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าที่จะเกิดขึ้นกับเขา ครูแนะแนวจึงเป็นผู้มีบทบาทในการช่วยเหลือนักเรียนดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 13-15) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวไว้ 2 ส่วน คือ 1) บทบาทต่อระบบงานแนะแนวในโรงเรียนครูแนะแนวเป็นบุคคลที่จะช่วยให้นักเรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง วางแผนชีวิตและอาชีพตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ตลอดจนให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาและอาชีพ เพื่อนำไปวางแผนการศึกษาต่อและเลือกอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของตนเอง สามารถพัฒนาบุคลิกภาพปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานแก่ผู้เรียนเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถประสบการณ์ความคิดสร้างสรรค์และมีเจตคติที่ดีต่อสัมมาอาชีพทุกชนิด จะเห็นได้ว่างานแนะแนวเป็นภารกิจที่ทางโรงเรียนต้องดำเนินการดูแลส่งเสริมสนับสนุนงานแนะแนวจะสำเร็จหรือไม่ขึ้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารครูผู้ปกครองและนักเรียนตลอดจนผู้เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือเพื่อให้งานแนะแนวสามารถพัฒนาส่งผลดีในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป 2) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักเรียนมีความต้องการให้ครูแนะแนวเป็นที่พึ่งในเรื่องการส่งเสริมสนับสนุน นักเรียนการป้องกันการคัดร่อนนักเรียนเพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงต้องห่วงใย กลุ่มมีปัญหาต้องดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อการช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับนักเรียนโดยอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่บุคลากรในโรงเรียนทุกคนซึ่งมีครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวเป็นหลักในการดำเนินงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักเมตตาต่อศิษย์ภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติสืบไป

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายและมาตรการให้สถานศึกษาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ด้วยการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นแกนกลางในการส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน การมีแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) จะทำให้การบริหารจัดการแนะแนวสัมฤทธิ์ผลในการส่งเสริมบุคคลในทุกช่วงวัยของชีวิต โดยเฉพาะผู้อยู่ในวัยเรียนให้รู้จักตนเองพึ่งตนเอง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต อยู่ดีมีสุข พัฒนาตนเองและสังคมได้เต็มตามศักยภาพ สู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสามารถมีคุณธรรม เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและสามารถปรับตัวเป็นพลโลกได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 3-4)

จากความสำเร็จและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอนว่าดำเนินงานมากน้อยเพียงใด แตกต่างกันหรือไม่ มีปัญหามากน้อยเพียงใด แตกต่างกันหรือไม่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ โดยการนำเอาแผนยุทธศาสตร์การแนะแนวมาเป็นขอบข่ายเนื้อหาในการศึกษาผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในการพัฒนาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว โดยใช้เป็นแนวทางพัฒนากระบวนการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน

3.3 นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาไปเผยแพร่แก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 148 คน ครูแนะแนว จำนวน 118 คน และครูผู้สอน จำนวน 291 คน รวมทั้งสิ้น 557 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3 กลุ่ม โดยใช้

ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) และกระจายไปตามสัดส่วนของประชากรและขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวและครูผู้สอน พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านพัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูแนะแนวมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน และด้านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูแนะแนว 3) ปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียน และครูแนะแนวเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนครูผู้สอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 4) การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูแนะแนว เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านพัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูแนะแนว

5.2 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาด

ใหญ่ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 4) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง

5.3 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวตามความคิดเห็นของครูแนะแนว จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนวและด้านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โดยโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว โดยรวมพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง เห็นว่าอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนวและด้านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวตามความคิดเห็นของครูแนะแนว จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก

5.4 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า 1) สภาพการดำเนินการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนว ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 4) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอน อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวและครูผู้สอน ได้นำเอาแผนแม่บทการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการแนะแนวและด้านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย สนับสนุนให้ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวเข้ารับการพัฒนาเพื่อให้มีคุณวุฒิทางการแนะแนว จัดให้มีงานแนะแนวในสถานศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบมีคุณภาพ ทันสมัย นำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้สภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จาริก โยทัยเที่ยง (2548 : 100) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแนะแนวและครูต่อการบริหารจัดการแนะแนวของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ตันติตระกูล (2557 : 505) ได้ศึกษาปัจจัยการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนในมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8-10 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 5 บริการในภาพรวมและแต่ละงานบริการอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ งานบริการให้คำปรึกษา งานบริการจัดวางตัวบุคคล และงานบริการติดตามผล งานบริการสารสนเทศ และงานบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

6.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวและครูผู้สอน พบว่า สภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านพัฒนาผู้เรียน ครูแนะแนว ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องและด้านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนวและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแผนแม่บทการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรรา บุตรเพ็ง (2559 : 85) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ประเภทบุคคล/องค์กร ประเภทวิธีการ ประเภทสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ด้านกระบวนการ ได้แก่ ภาระงานแนะแนว ประกอบด้วย งานบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคลงานบริการสารสนเทศ งานให้คำปรึกษา งานบริการจัดวางตัวบุคคล งานบริการติดตามผล และกระบวนการบริหารงานแนะแนว ประกอบด้วย การวางแผนงานแนะแนว การปฏิบัติงานแนะแนว การติดตามนิเทศประเมินผลและ

รายงานผลงานแนะแนว การปรับปรุงงานแนะแนว และ 3) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและคุณภาพของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุม มหาปราบ (2557 : 37) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาสูงสุดคือ ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน รองลงมาคือ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการติดตามผล และด้านบริการให้คำปรึกษา ตามลำดับ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

7.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กควรส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา อาทิเช่น จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

7.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ควรจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี

7.2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารงานการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางการดำเนินการแนะแนวของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

- _____ (2554). **ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- จารึก โยทัยเที่ยง. (2548). **การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารจัดการแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปทุม มหาปราบ. (2557). **การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. **วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า**. 1(1). 37-45.
- ปราณี ตันติตระกูล. (2557). **ปัจจัยการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนในมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8-10**. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ**. 7(2). 505-522.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา.
- อนุสรุา บุตรเพ็ง. (2559). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21**. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 13(63). 85-96.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดอุดรธานี ทุกโรงเรียนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จนได้ข้อมูลครบถ้วนด้วยความสมบูรณ์

คุณค่าประโยชน์จากการวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแห่งความดีในครั้งนี้แด่พระคุณบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ในการวิจัย ทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จในครั้งนี้